

UZASADNIENIE

M. W. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od dnia 20.11.2014r. do dnia 17.09.2015r. w R. będąc podatnikiem z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie W. P.P.H.U. (...) M. W., os. 9 Maja 7/5, 96-200 R. (...) uporczywie nie wpłacał w terminie ustawowym do dnia 20 następnego miesiąca za każdy miesiąc, a za m-c grudzień w terminie złożenia ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych za miesiące: październik, listopad 2014r. w łącznej kwocie 1.875 zł, przy czym obowiązek ich zapłaty ustał z dniem 31.12.2014r. oraz w terminie do dnia 02.02.2015r. ryczałtu wynikającego z zeznania o wysokości uzyskanego przychodu, wysokości dokonanych odliczeń i należnego ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych PIT-28 za 2014r. w wysokości 5.970 zł na rzecz Urzędu Skarbowego w R., czym naruszył przepis art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20.11.1998r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 1998r., Nr 144, poz. 930 z późn. zm.)

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 k.k.s.

II. w okresie od 25.02.2014r. do dnia 17.09.2015r. w R. będąc podatnikiem z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie W. P.P.H.U. (...) M. W., os. 9 Maja 7/5, 96-200 R. (...) uporczywie nie wpłacał w terminie ustawowym do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy na rzecz Urzędu Skarbowego w R. podatku od towarów i usług zadeklarowanego w VAT-7 za miesiące od stycznia do maja, od października do grudnia 2014r. w kwocie łącznej 25.959 zł, czym naruszył przepis art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011r., Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.)

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 k.k.s.

III. w okresie od 20.02.2014r. do dnia 20.01.2015r. w R. będąc płatnikiem z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie W. P.P.H.U. (...) M. W., os. 9 Maja 7/5, 96-200 R. (...) nie wpłacał z wykorzystaniem takiej samej sposobności, w krótkich odstępach czasu w terminie ustawowym do 20 dnia m-ca następującego po m-cu, w którym pobrał zaliczki, na rzecz Urzędu Skarbowego w R. podatku dochodowego od osób fizycznych, pobranego od wynagrodzeń wypłaconych pracownikowi wg PIT-4R za 2014r. za m-ce od stycznia do grudnia 2014r. w łącznej wysokości 984 zł, a więc w kwocie nie przekraczającej ustawowego progu, czym naruszył przepis określony w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012r., poz. 361 z późn. zm.)

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 77 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

Wyrokiem z dnia 15 stycznia 2016 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II W 835/15 Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej uznał oskarżonego M. W. za winnego dokonania zarzucanych mu czynów:

- z punktów I-II wyczerpujących dyspozycję art. 57 § 1 k.k.s.

- z punktu III wyczerpującego dyspozycję art. 77 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

i za to na podstawie art. 57 § 1 k.k.s. w zw. z art. 50 § 1 k.k.s. wymierzył mu łącznie karę grzywny w kwocie 800 zł, a nadto zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych i przejął je na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł oskarżyciel publiczny Urząd Skarbowy w R., zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego.

Skarżący w oparciu o art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zarzucił wyrokowi rażącą niewspółmierność – łagodność kary grzywny w wysokości 800 złotych w stosunku do popełnionych przez oskarżonego czynów, a w konsekwencji wniósł o zmianę orzeczenia w zaskarżonej części poprzez orzeczenie kary surowszej, tj. 2.500 złotych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego nie jest zasadna i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Urząd Skarbowy w R. kwestionował wysokość orzeczonej wobec oskarżonego M. W. kary grzywny w kwocie 800 złotych wskazując, iż jest ona niewspółmiernie łagodna w stosunku do stopnia jego zawinienia oraz stopnia społecznej szkodliwości czynów, jakich się dopuścił. W ocenie skarżącego prawidłowym rozstrzygnięciem w przedmiotowej sprawie winno być orzeczenie względem oskarżonego kary 2.500 złotych tytułem grzywny.

Rozważania w tym przedmiocie rozpocząć należy od stwierdzenia, iż stosownie do treści art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. skuteczną podstawę odwoławczą stanowić może wymierzenie przez sąd pierwszej instancji tylko takiej kary, która jest niewspółmierna w stopniu rażącym. Owa rażąca niewspółmierność ma miejsce wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna dysproporcja między karą orzeczoną przez sąd rejonowy a karą, jaką należałoby sprawcy wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw sądowego wymiaru kary określonych w art. 12 oraz 13 k.k.s. (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 30 września 2010 r., II AKa 266/10, LEX nr 686862). Chodzi przy tym o „różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - »rażąco« niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować” (wyrok SN z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSNPP 6/1995, poz. 18). Oznacza to zaś, iż rażąca niewspółmierność kary istniałaby jedynie w sytuacji zaistnienia tego typu jasnych, jednoznacznych i przekonujących argumentów, które wskazywałyby, że orzeczona kara w sposób oczywisty jest niesprawiedliwą, wymaga radykalnej i istotnej zmiany, nie osiągnie celów kary, odbiega w sposób znamienity od charakteru czynu, stopnia jego społecznej szkodliwości oraz winy, w zasadniczy sposób różni się z wymogami nakreślonymi przez art. 12 i 13 k.k.s. (zob. tak też: S. Zabłocki [w]- „Kodeks Postępowania Karnego. Komentarz” t. II. Dom Wydawniczy ABC. Warszawa 1998, str. 462 i nast.; J. Grajewski [w] – „Kodeks postępowania karnego, t. II. Komentarz do art. 425 – 673 k.p.k., Kraków – Zakamycze 2003, str. 69).

Zgodnie z dyspozycją art. 12 § 1 i 2 k.k.s. oraz art. 13 § 1 i 2 k.k.s., wymierzając karę sąd powinien kierować się dyrektywami ogólnymi oraz szczegółowymi. Obok zasady humanitaryzmu naczelną zasadą przy wymiarze kary jest dyrektywa indywidualizacji, oznaczająca konieczność relatywizacji sankcji karnej do okoliczności charakteryzujących czyn oskarżonego tak od strony jego elementów natury przedmiotowej, jak i podmiotowej.

W ocenie sądu ad quem kara grzywny w wysokości 800 złotych, orzeczona łącznie za trzy wykroczenia skarbowe, których dopuścił się oskarżony istotnie jest łagodna, nie można jednak mówić o niej w kategoriach rażącej niewspółmierności, uzasadniającej ingerencję instancji odwoławczej w ukształtowany przez sąd meriti wymiar kary.

Wskazania wymaga, iż w przedmiotowej sprawie zastosowanie znalazł art. 50 § 1 k.k.s., zgodnie z którym jeżeli jednocześnie orzeka się o ukaraniu za dwa albo więcej wykroczeń skarbowych, sąd wymierza łącznie karę grzywny w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę, tj. od jednej dziesiątej do trzydziestokrotnej wysokości najniższego miesięcznego wynagrodzenia, co wynika z treści art. 48 § 1 k.k.s. Ponadto odwołanie się przez ustawodawcę do kryterium minimalnego wynagrodzenia za pracę obliguje sąd do ustalenia, jak kształtowało się minimalne wynagrodzenie w dacie czynu oraz w chwili orzekania, stosownie bowiem do treści art. 2 § 2 k.k.s. stosuje się ustawę względniejszą dla sprawcy (Olaf Włodkowski, Kary w kodeksie karnym skarbowym [w:] Legalis).

Według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2015 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1385), od 1 stycznia 2016 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 1850 złotych brutto, podczas gdy w 2015 r. (krańcowa data popełnienia czynów zabronionych będących przedmiotem niniejszego postępowania) wynagrodzenie to kształtowało się na poziomie 1750 złotych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1220). Sąd powinien zatem za punkt odniesienia przyjąć kwotę 1750 zł, jako korzystniejszą dla oskarżonego, a tym samym miał możliwość wymierzenia kary grzywny w granicach od 175 złotych do 52.500 złotych. Analiza skarżonego

rozstrzygnięcia wraz z jego uzasadnieniem wskazuje na to, że wprawdzie sąd a quo odwołał się do niewłaściwego rozporządzenia, a ponadto wadliwie przytoczył podstawę wymiaru kary (wystarczającym byłoby powołanie art. 50 § 1 k.k.s., jako że w części szczególnej k.k.s. w zakresie wykroczeń skarbowych przewidziany jest tylko jeden rodzaj kary (grzywna), i to zawsze w jednakowych granicach), jednakże uchybienia te pozostawały bez wpływu na treść rozstrzygnięcia.

Podkreślić trzeba, iż wymierzona oskarżonemu kara grzywny w wysokości 800 złotych mieści się w określonych powyżej granicach, a nadto, jak zostało uprzednio podniesione, nie jest to kara rażąco niewspółmiernie łagodna, zwłaszcza gdy oceni się jej wysokość przez pryzmat oczekiwanego przez skarżącego kształtu rozstrzygnięcia.

Sąd a quo prawidłowo uwzględnił takie okoliczności łagodzące, jak trudna sytuacja finansowa oskarżonego, w efekcie prowadząca do zawieszenia przez niego działalności gospodarczej, na którą to sytuację składało się również posiadanie przez niego zaległości podatkowych jak i względem ZUS z poprzednich lat oraz trudności z wyegzekwowaniem od kontrahenta terminowych należności, a ponadto niekaralność za przestępstwa. Sąd miał także na uwadze stosunki rodzinne i majątkowe oskarżonego, na którego utrzymaniu pozostaje studiujący syn oraz fakt, iż M. W. podejmował starania, by spłacić zaległe należności.

Owszem, rację należy przyznać skarżącemu, iż to na przedsiębiorcy spoczywa ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej i winien on w taki sposób kierować swoimi sprawami, aby terminowo wywiązywać się z obowiązków podatkowych. Tymczasem oskarżony nadal posiada znaczące zaległości względem Urzędu Skarbowego, zarówno w zakresie zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów ewidencjonowanych jak i podatku VAT. Co więcej, był już kilkakrotnie karany za tożsame wykroczenia skarbowe, jednakże w ocenie sądu odwoławczego okoliczność ta nie pozwala na jednoznaczną konkluzję, iż orzekane kary nie odniosły skutku w zakresie indywidualnego oddziaływania na sprawcę, to jest nie spełniły celu wychowawczego i zapobiegawczego. Jest to po pierwsze argument obosieczny, jako że w rejestrze repertorium spraw karnych skarbowych załączonego do akt sprawy wynika, iż wobec oskarżonego orzekano w przeszłości kary grzywny w wysokości np. 2.500 zł, a nawet 3.000 zł (k. 98 i 104), a zatem ukształtowane na takim poziomie, jaki oskarżyciel publiczny uznaje za adekwatny w przedmiotowej sprawie, a mimo to M. W. ponownie dopuścił się popełnienia tożsamych wykroczeń skarbowych. Po wtóre wydaje się, iż kolejne prowadzone przeciwko oskarżonemu postępowania karnoskarbowe nie skutkują pożądaną zmianą w postaci regulowania przez niego należności podatkowych w terminie nie dlatego, iż jest on sprawcą niepoprawnym, lecz z tego powodu, że M. W. prowadził działalność gospodarczą w sposób nieumiejętny, dopuszczając tym samym do powstania znaczących zaległości tak w stosunku do organów skarbowych, jak i ZUS. Jak trafnie wywiódł sąd rejonowy, wymierzenie oskarżonemu surowszej kary grzywny pogłębiłoby dodatkowo jego niewypłacalność, podczas gdy ma on do uregulowania zaległe należności podatkowe, a jednocześnie nie stanowiłoby wystarczającej gwarancji, iż oskarżony faktycznie będzie przestrzegał porządku finansowoprawnego.

Reasumując, orzeczona przez sąd pierwszej instancji łącznie za popełnione wykroczenia skarbowe kara 800 złotych grzywny jest w opinii sądu odwoławczego karą adekwatną do stopnia społecznej szkodliwości czynów oskarżonego oraz stopnia jego zawinienia i nie nosi znamion kary rażąco niewspółmiernie łagodnej w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. Uwzględnia ona w sposób należyty charakter i rodzaj czynów popełnionych przez oskarżonego, jego właściwości i warunki osobiste, a przy tym nie stanowi kary na tyle łagodnej, by uzasadniałoby to jej modyfikację w ramach kontroli instancyjnej przedmiotowego rozstrzygnięcia.

Tym samym sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do zmiany ukształtowanego wymiaru kary, wobec czego w oparciu o art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciążono Skarb Państwa.